

Konkurentsiamet

**Hinna- või järelevalvemenetluse läbiviimiseks vajalike andmete
esitamise juhend väikestele elektrivõrguettevõtjatele
(aastane konsolideeritud müügi kogus alla 100 GWh)**

Tallinn 2019

Sisukord

1. SISSEJUHATUS	3
2. MÕISTED	3
3. KÜSIMUSTIK.....	4
4. KÜSIMUSTIKU TÄITMISE JA ESITAMISE KORD	5

1. SISSEJUHATUS

Elektrituruseaduse (ELTS) § 73 lõike 3 kohaselt on võrguettevõtjal õigus esitada Konkurentsiametile taotlusi erinevate võrgutasude kooskõlastamiseks nii koos kui eraldi ning Konkurentsiamet on kohustatud tegema nende taotluste osas otsuse vastavuses ELTS-iga. Konkurentsiamet võib võrguettevõtja poolt rakendatavate võrgutasude õiguspärasuse hindamiseks viia läbi järelevahtemenetluse.

Haldusemenetluse seaduse (HMS) § 5 lõikest 1 tulenevalt on Konkurentsiametil õigus määrata kaalutusõiguse alusel menetlustoimingu vorm. Seetõttu on Konkurentsiamet koostanud võrgutasude taotlemise vormi (Küsimustiku) *MS Exceli* tabelite kujul: „Küsimustik väikestele elektrivõrguettevõtjatele (müügi kogus alla 100 GWh)“¹. Küsimustik on välja töötatud lähtuvalt konkurentsiseaduse² §-st 18¹ ja ELTS-ist, muuhulgas ELTS § 16 lõikest 1, § 70 lõikest 1 ja § 71 lõigetest 5 ja 5¹. Täidetult peab Küsimustik sisaldama andmeid, mis võimaldavad Konkurentsiametil kontrollida, et taotletud võrgutasude aluseks võetud hinnakomponendid sisaldaksid üksnes põhjendatud kulusid ja põhjendatud tulukust.

Käesolev hinna- või järelevahtemenetluse läbiviimiseks vajalike andmete esitamise juhend on materjaliks elektrivõrguettevõtjale, kelle aastane konsolideeritud müügi maht on alla 100 GWh.

2. MÕISTED

Ex-ante regulatsioon – enne hinna kehtima hakkamist Konkurentsiameti poolt kooskõlastatavad elektrienergia võrgu- ja/või lisateenuste tasud.

Ex-post regulatsioon – pärast hinna kehtima hakkamist Konkurentsiameti poolt kontrollitavad tasud (nt liitumistasud).

Mittepõhitegevus – tegevusalad, mille üle Konkurentsiamet ei rakenda ex-ante ega ex-post regulatsiooni, vaid kontrollib, et ei toimuks kulude ristsubsideerimist reguleeritud tegevuse suhtes.

Regulatsiooniperiood – 12-kuuline periood, mille prognoositud müügi kogus, kulud ning põhjendatud tulukus on võrgutasude arvutamise aluseks.

Võrguettevõtja – elektriettevõtja, kes osutab võrguteenust võrgu kaudu.

Võrguteenus – liitumispunktis võrguühenduse kasutamise võimaldamine, võrguettevõtja võrgus elektrienergia liitumispunktini või alates liitumispunktist edastamine ning eelnimetatud võrguteenustega otseselt seotud lisateenuste osutamine.

Võrk – elektripaigaldis või selle osa, mis on ette nähtud elektrienergia edastamiseks tarbija või tootja liitumispunktini.

¹ Avalikustatud Konkurentsiameti veebilehel www.konkurentsiamet.ee

² KonkS § 18¹ sätestab, et eri- või ainuõigust või olulist vahendit omav ettevõtja on kohustatud pidama eraldi arvestust iga toote või teenusega seotud tulude ja kulude kohta, lähtudes järjepidevalt kohaldatavatest ja objektiivselt põhjendatud arvestuspõhimõtetest, mis tuleb selgelt kindlaks määrata ettevõtja sise-eeskirjades. Tulude ja kulude arvestus peab võimaldama hinnata, kas ettevõtja toote või teenuse hind on mõistlikus vahekorras toote või teenuse väärtusega.

3. KÜSIMUSTIK

Täidetult peab Küsimustik sisaldama andmeid, mille alusel on Konkurentsiametil võimalik läbi viia võrgutasude kooskõlastamise- või järelevalvemenetlust, et kontrollida taotletavate või varasemalt kooskõlastatud võrgutasude kulupõhisust tulenevalt ELTS § 71 lõikest 5. Küsimustik väikestele elektrivõrguettevõtjatele koosneb alljärgnevatest tabelitest:

a) Hinnakalkulatsioon

Lisaks arvandmetele tuleb võrguettevõtjal esitada:

- *selgitused ja põhjendused võrgutasude pakettide lõikes võrguteenuse müügikoguste muutuse põhjuste kohta;*
- *selgitused ja põhjendused võrgukao muutuse põhjuste osas juhul, kui see planeeritakse erinevaks võrreldes ajalooliste andmetega;*
- *dokumendid, mis tõendavad võrgukadude katteks elektrienergia ostmiseks parima elektrienergia hinnaga sisseostupakkumise valikut (tõendavaks dokumentatsiooniks on näiteks erinevad hinnapakkumised) juhul, kui võrguettevõtja ei osta nimetatud otstarbeks elektrienergiat otse elektribörsilt Nord Pool (s.t ei ole elektribörsi Nord Pool liige).*

b) Ost

c) Müük

d) Investeeringud

Lisaks arvandmetele tuleb võrguettevõtjal esitada selgitused ja põhjendused investeeringute teostamise vajalikkuse kohta. Täiendavalt võib Konkurentsiamet võrguettevõtjalt nõuda 5-aastase üksikasjaliku investeeringute kava ning 10-aastase perspektiivse investeeringute kava esitamist majandusaastate lõikes koos põhjendustega (investeeringute mõju analüüs võrgutasude kujunemisel).

e) Materiaalne põhivara

f) Reguleeritav põhivara

g) Hinnataotlus

Vajadusel võib Konkurentsiamet eelnimetatud tabelite loetelu täiendada. Samuti võib ettevõtja vajaduse korral tulu-kulu artikleid veelgi põhjalikumalt selgitada või täpsemalt liigitada ning lisada täiendavaid ridu. Lisaridade sissetoomist palume kommenteerida seletuskirjas. Vastavate tulu/kulu artiklite puudumisel võib kompaktsuse mõttes ridu ja veerge kinni katta (hide'ida), **mitte kustutada (delete'ida)**.

4. KÜSIMUSTIKU TÄITMISE JA ESITAMISE KORD

Võrguettevõtja täidab ja esitab täidetud Küsimustiku Konkurentsiametile järgmistel juhtudel:

- kui esitatakse Konkurentsiametile taotlus võrgutasude kooskõlastamiseks;
- kui Konkurentsiamet nõuab võrguettevõtjalt andmete esitamist seoses ajutiste võrgutasude kehtestamisega põhjusel, et ettevõtja osutab võrguteenust tasudega, mis ei vasta ELTS § 71 lõikes 5 sätestatud tingimustele;
- kui Konkurentsiamet vajab andmeid järelevalvemenetluse teostamiseks, et kontrollida võrguettevõtja poolt rakendatavate võrgutasude põhjendatust.

Küsimustik, seletuskiri ja muud lisamaterjalid esitatakse elektroonsel kujul (andmikud *MS Excel* formaadis) Konkurentsiameti e-posti aadressile info@konkurentsiamet.ee. Esitatavate andmete õigsust on täitjal vajalik kinnitada allkirjaõigusliku isiku (vastavalt äriregistri kandele) allkirjaga.

Küsimustik tuleb täita ja esitada jooksva majandusaasta, sellele eelnenud kolme majandusaasta ja jooksvale aastale järgneva majandusaasta kohta³. Nimetatud põhimõtte on ka kooskõlas ELTS § 72 lõike 6 põhimõttega, mille kohaselt võetakse võrgutasude hinna arvutamisel aluseks viimase kolme kalendriaasta aritmeetiline keskmine müügikogus.

Küsimustikus tuleb andmed esitada 12-kuuliste perioodidena, sõltuvalt majandusaasta alguse- ja lõpukuupäevast. Põhivara puudutavad andmed (Küsimustiku tabelid „Investeeringud“, „Materiaalne põhivara“ ja „Reguleeritav põhivara“) tuleb esitada perioodi kohta, alates millest kooskõlastati hinnataotluse esitamise ajal kehtivad võrgutasud (perioodid, mille osas ei ole esitatud auditeeritud tegelikke andmeid)⁴.

Näiteks ettevõtja soovib esitada taotluse võrgutasude kooskõlastamiseks juunis 2019. Taotluse esitamise ajal kehtivad võrgutasud, mis on Konkurentsiametiga kooskõlastatud 20.04.2011. Sellisel juhul tuleb ettevõtjal täita tabelid „Investeeringud“, „Materiaalne põhivara“ ja „Reguleeritav põhivara“ perioodi 2011 kuni 2018 kohta (tegelikud andmed), jooksva majandusaasta kohta (prognoos) ja vajadusel (vt alljärgnevaid lõike) jooksvale majandusaastale järgneva majandusaasta kohta (prognoos).

Kui ettevõtja taotleb kooskõlastust võrgutasudele, mille rakendamise alguskuupäev ei lange kokku majandusaasta algusega, siis juhindutakse alljärgnevast:

- kui taotletavad võrgutasud rakenduvad tarbijatele majandusaasta I poolaastal, võetakse taotluses regulatsiooniperioodiks jooksva majandusaasta andmed;

³ Jooksvale aastale järgneva majandusaasta kohta on vajalik Küsimustik täita sõltuvalt võrgutasude rakendamise ajast (juhul kui taotlus esitatakse majandusaasta I poolaastal, kuid võrgutasud rakenduvad II poolaastal, vt näidet lk 6).

⁴ Konkurentsiamet võib võrguettevõtjalt täiendavalt nõuda nimetatud perioodi andmeid ka ülejäänud Küsimustiku tabelite osas.

- kui taotletavad võrgutasud rakenduvad tarbijatele majandusaasta II poolaastal, võetakse taotluses regulatsiooniperioodiks jooksvale majandusaastale järgneva majandusaasta andmed.

Näiteks ettevõtja majandusaasta algab 01. jaanuar ja lõpeb 31. detsember.

Võrgutasude kooskõlastamise taotlus esitati jaanuaris 2019 ning võrgutasusid rakendatakse alates juunist 2019, siis Taotluse analüüsimisel käsitletakse regulatsiooniperioodina 2019. aasta kohta kajastatud prognoosandmeid.

Võrgutasude kooskõlastamise taotlus esitatakse juunis 2019 ja võrgutasusid rakendatakse alates november 2019, siis Taotluse analüüsimisel käsitletakse regulatsiooniperioodina 2020. aasta kohta kajastatud prognoosandmeid.

Kui võrguettevõtja ei täida Küsimustiku tabeleid, ei selgita ega põhjenda võrgutasude moodustamise aluseid, mis on vajalik taotletavate võrgutasude kooskõlastamiseks, loeb Konkurentsiamet esitatud taotluse puudustega taotluseks (HMS § 15 lõike 2 mõttes) ega alusta selle menetlemist enne puuduste likvideerimist. Menetlustähtaeg loetakse alanuks alates nõuetekohase taotluse registreerimisest (kooskõlas HMS § 33 lõikega 2).